

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

Круглий стіл до дня Європи

**«Європейський вимір відновлення України: міжнародно-правові механізми,
інструменти та виклики»**

В межах роботи гуртка «Актуальні проблеми міжнародного права»

(електронне видання)

5 травня 2026 рік

м. Біла Церква

ЗАКОННІ ВІЙСЬКОВІ ЦІЛІ

Сокиринська О. А. к.ю.н., доцент,
завідувач кафедри публічно-правових дисциплін,
Соціально-гуманітарний факультет
Білоцерківський національний аграрний університет

Визначення законної цілі є ключовим в системі законів, що регулюють порядок ведення збройних конфліктів. Відповідно до статті 52 Додаткового протоколу I законна військова ціль – це така, що в силу свого характеру, розташування, призначення чи використання вносить ефективний внесок у військові дії та їх повне чи часткове руйнування, а також захоплення або нейтралізація якої за існуючих на даний момент обставин надає реальну військову перевагу [1]. Будь який напад повинен бути виправдано, в першу чергу військовою необхідністю. Однак, жоден об'єкт не може атакуватись, якщо шкода якої буде завдано мирному населенню та цивільним об'єктам буде надмірною порівняно до набутих в результаті нападу військових переваг. У випадку, коли існують сумніви відносно призначення звичайного цивільного об'єкту у військовій операції, то слід вважати його як і раніше цивільним.

До законних військових цілей відносяться збройні сили та особи, що беруть участь у військових діях; позиції або споруди, що їх займають військові сили, а також об'єкти за які ведеться збройне протистояння воюючими сторонами; військові споруди, на кшталт казарм, військових міністерств, складів озброєнь та палива, стоянок військового транспорту, летовищ, майданчиків для ракетних установок та військово-морських баз.

До об'єктів інфраструктури, що їх можна вважати законними воєнними цілями, відносяться шляхи і засоби сполучення, командування та управління, тобто залізниця, автошляхи, мости, тунелі та канали, що мають військово-стратегічне значення.

До законних цілей, засобів зв'язку, відносять телерадіостанції, а також засоби телефонного та телеграфного зв'язку, що мають військове значення. До законних військово-промислових цілей відносять: заводи, що виготовляють озброєння, транспортні засоби та засоби зв'язку для військових цілей, металургічні, інженерні та хімічні підприємства, що за своєю природою та призначенням орієнтовані на військові потреби, а також складські та транспортні споруди, що забезпечують роботу цих промислових підприємств.

До законних цілей в галузі наукових досліджень відносяться експериментальні дослідницькі центри де розробляються новітні види зброї та інші матеріали, що мають військове призначення. До законних цілей в галузі енергетики відносяться споруди, що забезпечують енергією здебільшого оборонні підприємства, тобто підприємства з видобутку вугілля та іншого виду палива, виробників газу та електроенергії для військових потреб. Напад на атомні та гідроелектростанції зазвичай – хоча й не завжди – заборонено відповідно до законів ведення війни.

Одна з основних проблем у спробі відрізнити законні військові дії від незаконних та злочинних, полягає в тому, що зовні цивільні об'єкти часто густо використовуються у військових цілях. Більшість будівель, що використовується цивільними особами в мирний час, захищені міжнародним правом. Стаття 52 Додаткового протоколу I передбачає, що у випадку виникнення сумнівів щодо використання з військовою метою традиційно цивільного об'єкту, як наприклад, культурна споруда, житловий будинок чи інше, а також школа, слід вважати, що цей об'єкт не використовується у військових цілях.

Навмисний напад на будь який об'єкт, що не є законною військовою ціллю, можна вважати військовим злочином. З іншого боку, ненавмисне спричинення шкоди

захищеній законом особі чи об'єкту не завжди є військовим злочином. Хоча наведений вище перелік включає в себе об'єкти, які звичаєве право вважає законними військовими цілями, сторона противника, що веде наступ, повинна зважити чи буде передбачувана шкода пропорційною отриманій військовій перевазі. Зрозуміло, що така оцінка ситуації буде досить умовною оскільки вона відображає не повну та не досконалу інформацію, що надає командуванню достатню свободу дій. Однак, якщо шкода від військових дій буде надмірною порівняно з очікуваними, конкретними та прямими військовими перевагами, це буде кваліфікуватися як військовий злочин.

Список використаних джерел:

1. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року. URL: – Електронний ресурс. – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text

УДК 340

БЛАГОДІЙНІСТЬ ЯК ПРОЯВ ГУМАНІЗМУ ТА ЇЇ РОЛЬ У РОЗБУДОВІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Бровко Н. І., д.ю.н., професор,
кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін
Соціально-гуманітарний факультет
Білоцерківський національний аграрний університет

Трансформаційне ставлення суспільства до благодійності є свідченням національної єдності. Благодійність сприяє забезпеченню соціальної справедливості та захисту прав людини. Встановлено, що Україні слід враховувати зарубіжний досвід законодавства про благодійні організації, їх правовий статус та основи функціонування з метою подальшого євро інтеграційного курсу.

ЗМІСТ

Сокиринська О. А. ЗАКОННІ ВІЙСЬКОВІ ЦІЛІ	3
Бровко Н.І. БЛАГОДІЙНІСТЬ ЯК ПРОЯВ ГУМАНІЗМУ ТА ЇЇ РОЛЬ У РОЗБУДОВІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	5
Макарчук В. В. РОЛЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР.....	9
Сімакова С. І. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КОНТРАБАНДИ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ І.....	12
Малишко І. В. КОНФЛІКТОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ТА МЕХАНІЗМИ ВРЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ	15
Терещук М. М. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖДЕРЖАВНИХ ІНСТИТУЦІЙ ЄВРОПИ.....	17
Настіна О. І. ЮРИДИЧНІ КЛІНІКИ В УКРАЇНІ: ОСВІТНЯ, СОЦІАЛЬНА ТА ПРАВОЗАХИСНА ФУНКЦІЇ	20
Звонарьов О. Ю. ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	23
Тимощук О. Г. ПРАВОВІ ВИКЛИКИ СТРАХУВАННЯ ВОЄННИХ РИЗИКІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: АДАПТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПІДХОДІВ.....	26
Клочко В.М. НАЗК, ЯК ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ	29
Пахомова А.О. СУД ПРИСЯЖНИХ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАКТИКА ТА ОРІЄНТИРИ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	33